

Az eredményes hallgatói előadás

Nagyné Mandl Erika¹

1. A módszer szakmai leírása

A módszertani jellegű tanulmány azokat a megtanulható technikákat írja le, amelyek segítségével egy hallgató sikeres szemináriumi kiselőadást, majd később egy TDK-s téma-bemutatót is össze tud állítani. Az írás első nagyobb egységében a témaválasztás lehetőségeiről, motivációiról, buktatóiról esik szó. A második alfejezet az előadói stílus szerteágazó témakörét tekinti át, érintve a közönségelemzés fontosságát, az élőbeszéd hatáselemeit (hangerő, hangszín, beszédsebesség), a szöveg stílusjegyeit, a nonverbális kifejezőeszközöket (mimika, tekintet, gesztikuláció, kinezika), az előadó egyéni karakterisztikus vonásainak jelentőségét. Az előadás felépítése kapcsán az arányérzék és az időkezelés fontosságára esik a legnagyobb hangsúly, valamint az előadás bevezetés-tárgyalás-befejezés részének fontos tartalmi elemeire. A vizuális megjelenítés című alfejezetben az előadás prezentációjának legfontosabb formai és tartalmi jegyei kerülnek bemutatásra: a szöveg és kép viszonya, a színvilág, a színszimbolika szerepe, az információk és képek elrendezésének funkcionális és technikai kérdései. Az érintett vizuális megoldásokhoz szemléltető képanyag is tartozik, hallgatói munkákból összeválogatott példákban merítve.

A tanulmány utolsó nagy témaegysége az előadáson belüli interaktivitás lehetőségét járja körül. Ebben a részben a közönség témajártasságáról, értelmi és érzelmi reagálásának módzatairól, és a hallgatóság bevonásának lehetőségeiről esik szó. A közönség bevonásának két gyakori módját ismerteti részletesebben: a *handout* és a kérdezz-felelek módszer típusait. A tanulmány 4. témapontja olyan feladatokat tartalmaz, amelyeket a hallgatónak előadásaikba építve kell megoldaniuk. A feladatok egy része arra is lehetőséget ad az előadó hallgatónak, hogy témabemutatójuk során maguk is sikeresen meg tudják valósítani a közönségükkel való interakciót, akár csoporttársaik, akár egy struktúráltabb szakmai közönség vagy laikus hallgatóság előtt.

2. A sikeres hallgatói előadás tartalmi és formai elemei

2.1. Témaválasztás

A legfontosabb, hogy a hallgatónak legyen szoros kötődése, személyes viszonya a bemutatni kívánt témához. A személyes élmény, a szellemi kalandként megélt kutatómunka hitelesebbé teszi az előadást. A téma véglegesítését mindenképpen előzze meg egy széleskörű irodalmi búvárkodás, tehát a szakirodalmi adatbázisokban található releváns, a legújabb kutatási eredményeket is közlő hazai és – témától függően – külföldi tanulmányokat

¹ MATE Kaposvári Campus, Neveléstudományi Intézet, Anyanyelvi és Gyermek kultúra Tanszék egyetemi docense, nagyne.mandl.erika@uni-mate.hu

tárjon fel a hallgató (Csík, 2019). Mindig előfordulhat, hogy a hallgatóság köreiben ül olyan, aki rendelkezik a témával kapcsolatban az előadó által is ismeretlen információval. Ha a hallgató felkészült, erre is tud hitelesen reagálni, és nyitottan, köszönettel képes fogadni a kiegészítést (Montágh, 2020, p. 117). A választott téma feltárása akkor lesz igazi sikerélmény, ha a szerzett ismeretek a jövőben is hasznosulnak, és magasabb szinten folytatódnak a kutatómunka. Egy kiemelkedő kiselőadásból kinőhet egy TDK pályamunka, az első tudományos publikáció (Bencéné Fekete, 2016, p. 9), sőt egy komolyabb kutatói pályára is (Lovász, 2021, p. 71). Unikális témára több terepen is rátalálhat a hallgató. Egy témát gyakorlati hasznossága is vonzóvá tehet. Gyakori, hogy a hallgató szakmai gyakorlata során fedez fel egy kevésbé feltárt eljárást, módszert, vagy levelezős hallgatók esetében gyakori, hogy munkahelyükön találnak mélyebb feldolgozásra érdemes témát, amit feltárva később közvetlenül hasznosítani is tudnak munkájukban (N. Mandl, 2021, pp. 8–9).

A téma kiválasztását indokolhatja pusztán egy terület, probléma aktualitása is, ami sokkal érdeklődésére tarthat számot, de az időszerűség ne a divatos téma keresésében merüljön ki! Ha egy téma szakirodalma gazdag, sok szerző foglalkozott vele, akkor inkább a koncepcionális viták, eltérések bemutatása lehet izgalmas egy előadás keretében (Majros, 2011, pp. 24–27).

2.2. Előadásmód, előadói stílus

Az előadás megtervezése előtt mindig fel kell mérni a közönség érdeklődési körét (hallgatótársak, szakmai közönség, jubileumi, ünnepi rendezvény stb.), előképzettségét, és tisztában kell lennünk a hallgatóság figyelmének fáradékonyságával. Ne zsúfoljuk túl felesleges adatokkal az előadást, csak néhány fontos adatot ismertessünk, hogy erős pilléreken álljon a mondandónk. A szóbeli előadás sikerességének érdekében a lényeges dolgok mellett az érdekességek kiemelése is fontos, ennek érdekében alkalmazzunk szemléltetést, anekdotát, irodalmi idézetet, „személyes állásfoglalást”, és – Montágh Imre tanácsát is megfogadva – lehetőség szerint éljünk a humor és az önirónia eszközeivel, *„amellyel, ha nem szemérmetlen, és nem olcsón viccelődő, nem alázatoskodó és nem hízelgő, mindig megnyerhetjük hallgatóink lankadó rokonszenvét”* (Montágh, 2020, p. 118).

A kiemelkedően kreatív emberek többnyire kedvelik a humort, a többértelmű közléseket, szójátékokat, és egy izgalmas előadásnál megbocsátható némi „viselkedésszerű nonkonformitás” is (Tóth, 2013, p. 93). Előadásunk közben a hangunkkal, beszédünkkel való játék is fontos. Ennél a hatástényezőnél a változatosság a varázsszó. Hangerőnk igazodjon a helyzethez és a helyszínhez, és legyen határozott. Kiemelésnél vigyük fel a hangunkat. Saját hangterjedelmünk középhangsávjától értelmi vagy érzelmi okokból szoktunk eltérni, a hangfekvésváltásoknak hírértékük van (Pölcz, 2020, p. 405; Soós, 2018, p. 83). A hangszínünkkel elsősorban a történeteknél játszhatunk, főleg akkor, ha előadásunk jellege különböző karakterek megjelenítését igényli. A beszédsebesség is legyen változatos, a lényegtelenebb, általánosabb részeknél lehet gyorsabb, a fontos részeknél érdemes lelassítani, hatásszünetet beiktatni (Soós, 2018, p. 83). A beszéd változatosságának fontosságát Soós Zoltán példája szemléletesen megvilágítja: *„olyan ez, mint amikor kamaszként vonattal utaztál a Balatonra. Hiába szálltál fel lelkesen a Déli pályaudvaron, ha fél órán át végtelen búzamezők mellett mész el, a táj teljesen egyhangú és változatlan, és még a ke-*

rekek is monoton tempóban zakatolnak, ...elálmosodsz. De ha érdekes a táj, fás részek, mezők, hegyek és vízfelszín váltogatják egymást, akkor megfogja a figyelmed a változatosság, és végig éber maradsz” (Soós, 2018, p. 84).

Mondandónk hitelességét jelentősen árnyalják a nyelven és beszédmódon kívüli kifejezőeszközeink is. Mondanivalónkkal való azonosulásunk mimikánkon is látszik. A szabad beszéd azért is kifejezőbb, mert a felolvasó ember kevésbé él az arcjáték lehetőségeivel, hiszen *„a mimika mindig megelőzi a kifejtett szavakat” (Montágh, 2020, p. 35).* Ahogy Montágh Imre logopédus fogalmaz: *„a gondolatok mély átélése, az érzelmek vállalása, a hallgatóság reális megítélése [...] önfeledtté teszi mimikánkat, s ez vezet a kifejezés gazdagodásához” (Montágh, 2020, p. 35).* Különösen a témánkhoz kapcsolódó érdekes anekdoták, sztorik mesélése közben fontos, hogy arcunkkal érzelmeket tudjunk visszaadni. Ez tölti meg élettel a történeteket. Érdeemes megfogadni Soós Zoltán tanácsát is: *„minél inkább odavarázolod a karaktereket és az általuk megélt érzelmeket a színpadra, annál inkább megfogod a közönséget” (Soós, 2018, p. 81).* A tekintet még az arcjátéknál is fontosabb. A kapcsolatteremtéshez nélkülözhetetlen a tekintetkontaktus. Ezzel kapcsolatban is érdemes követnünk az egyik legsikeresebb beszédtanár, Montágh Imre ajánlását: *„a szemek a visszajelentés legfőbb eszközei, ezért beszédünk folyamán állandóan keresnünk kell hallgatóink tekintetét. Ne meredjünk a papírra, ne révedjünk a semmibe, ne beszéljünk csupán egy embernek a hallgatóság közül; szóljunk mindenkire! [...] Erőt ad a derűs érdeklődés” (Montágh, 2020, p. 35).*

Az előadó nemcsak a hangjával, de a testével is beszél. Gaál Csaba tanácsát idézve, a mértékletes helyváltoztatás *„dinamizmust kölcsönöz a beszélőnek. [...] A mozgás lazítja a szónokot lelkileg-testileg egyaránt, és oldja a közönség merevségét is”.* Az egyedi hangszínnkhöz társuló testbeszédünkkel mindannyian olyan karakterisztikus vonásokkal rendelkezünk, amelyeket előadásunk során a javunkra lehet fordítani, egyéni karakterjegyeinket figyelembe véve (Gaál, 2018, p. 160).

Ha interjút is készítettünk a témánk feldolgozása során, abból is érdemes idézni a legérdekesebb gondolatokat. Az interjúalanyok közléseinek közvetítése is lehetőséget ad a színes előadásmódra, a fent említett verbális és nonverbális kommunikációs hatásesszközök tudatos alkalmazásával.

2.3. Az előadás felépítése – arányérzék és időkezelés

A kezdést, főként az első öt percet érdemes alaposan begyakorolni otthon, akár 5–10 alkalommal pont ugyanúgy, mintha élő helyzet lenne. Olyan biztosra kell begyakorolni, hogy ne kelljen gondolkodni, mit és hogyan fogunk mondani, mert fejből tudjuk. A közönség onnantól figyel az előadót, amikor felkonferálják, tehát a közönség az első benyomást már ekkor kialakítja. A Lőrincz–Sturcz szerzőpáros tanácsa, hogy a színre lépés első pillanatától figyelni kell a testtartásra, a lépések hosszára, a közönséggel felvett szemkontaktusra, és a mosolyra. Stabilan és nyugodtan kell megállni a pulpituson. Nem kell azonnal elkezdni a beszédet, előtte érdemes végigpásztázni a közönségen egy fél másodpercig, ezután következhet a köszöntés, határozottan és tisztán. A gondosan megválasztott előadócím is fontos beköszöntő és húzóelem, a siker fontos építőköve (Lőrincz és Sturcz,

2013, p. 22; Soames, 2021, p. 10). Ha az előadó az első néhány percben nem tudja megragadni a közönség figyelmét, utána nehéz, viszont, ha sikerül, könnyebb lesz végig fenntartani az érdeklődést. Próbáljunk olyan kijelentésekkel kezdeni, amire a hallgatók felkapják a fejüket (Soós, 2018, pp. 62-65).

A szerkesztés során fontos az arányérzék, tehát a fontos fogalmak, elméleti alapvetések rövid ismertetése után mindig a közönség számára vélhetően új eredmények, érdeklődést felkeltő tartalmak kerüljenek bemutatásra az előadás során. A témakörbe tartozó elemek tartalmi behatárolása térben és időben, azaz a szűkítés elvégzése nagyon fontos az „el-úszás” megelőzésére (Lőrincz és Sturcz, 2013, pp. 22–24). A közönség *megszólításának* módja is lényeges, ha nem szigorú protokollszabályok között zajlik az előadás, ajánlott olyan megszólítást választani, ami a megjelent közönség összességét megtiszteli. (Például „*Tisztelt hallgatóság!*”) A rövid *bemutakozásban* elég annyit mondani, hogy kik vagyunk, mivel foglalkozunk (például a szak és intézmény megnevezése). Ezután egy mondatban ismertessük, hogy miről fogunk beszélni és miért. Röviden érdemes beszélni arról is, hogy miért fontos az előadónak ez az alkalom, ez a helyszín, és éppen ez a közönség. Fontos, hogy mindez hiteles, és ne megjátszott legyen. A *bevezetésben* tételesen is érdemes felsorolni, hogy miről lesz szó, így könnyebben követik előadásunkat. A *tárgyalás* során fejtjük ki témánk részleteit, állításainkat egymásra építve, az általánosan ismerttől a nem ismert tételek felé haladva (Montágh, 2020, pp. 119–121).

A témával kapcsolatban több álláspontot is ütköztessünk! Beavathatjuk a hallgatóságot abba is, hogy melyik vélemény áll hozzánk közelebb, és miért. Montágh Imre tanácsát követve „indokoljunk, mérlegeljünk, vitatkozzunk”, és használjuk a „minden bizonnyal”, „valószínűleg”, „jelenleg úgy tűnik”, „hitem szerint” fordulatokat. Mindez nem gyöngíti, hanem erősíti a hallgatóság bizalmát (Montágh, 2020, p. 120). A *befejezés* legyen frappáns, és tartalmazzon egy olyan üzenetet, összegzést, ami hosszú ideig megmarad a hallgatóságban. (3–4. kép) A megadott időt nem szabad túllépni, mert ha nem tudunk gazdálkodni az idővel, azt másoktól vesszük el, tehát az udvariasság alapvető szabályát is felrúgjuk egy elhúzott előadással. Jól sikerült produkciókat is tönkre tehet az idő túlhúzása (Gaál, 2018, p. 140).

2.4. Vizuális megjelenítés

A kép és szöveg együttes jelenlétének „vizuális retorikai lehetőségei” végtelenek. Az előadásprezentáció képeinek optikáján keresztül az elhangzott szöveg mélyebb jelentéseit is megérthetjük. Vitéz Ferenc megfogalmazásában „*az illusztrációs kép a szöveg értelmét világítja meg, a kép a szövegjelentéseket retorizálja*” (Vitéz, 2013, p.105). Varga Emőke írja, hogy „*a kép [...] nem pusztán ismétlője a nyelvi tényállásoknak. A szövegnek a láthatóba való átfordítását*” is jelenti (Varga, 2012, p. 22). Kibédi Varga Áron kiemeli, hogy „*képekkel épp úgy lehet gondolkodni és hatni, mint szövegekkel*” (Kibédi, 1998, p. 150).

1. ábra. Prezentációkészítés

*Forrás: Oktatástechnológia és -informatika agrár-mérnök tanár szakos hallgatók számára.
Szerk. Vörös Péter. >URL*

2.4.1. Színválasztás

Az esztétikai megközelítés szempontjából három elemet tanácsos figyelembe venni:

1. Impresszív, benyomáskeltő hatás, a szín optikai élményt nyújt
2. A szín expresszív, pszichikai hatása
3. A szín konstruktív, intellektuális-szimbolikus hatása

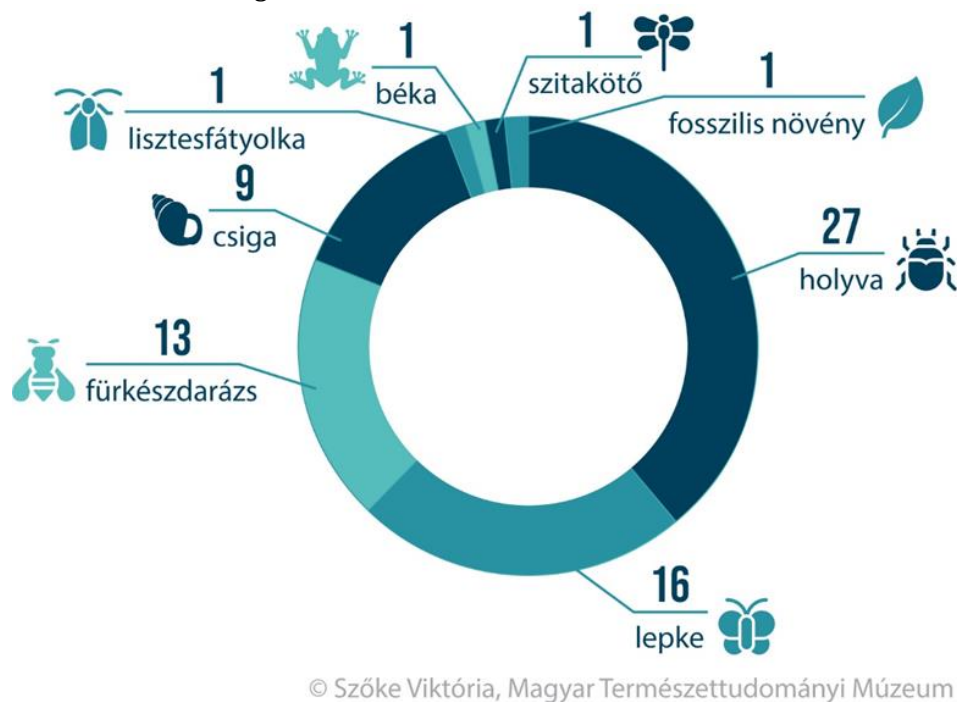
Funkcionális megközelítésben a használt színek száma – a témától is függően – mérsékelt legyen. Egy szín különböző árnyalatainak használatával „esztétikai játék bontakozhat ki”: fokozatos átfolyósos alkalmazás, áttűnés, lépcsőzetes tagolás, geometrikus kezelés. A szíkontrasztoknak fontos szerepük van a látvány, az összbenyomások (jó optikai érzékelhetőség, olvashatóság, értelmezhetőség, képbefogadás) szempontjából. A helytelen szíkontraszthasználat sokat ronthat az összhatáson. Az előadásnak helyt adó rendezvény és a választott téma is befolyásolja a színvilágot. (1. ábra). A színszimbolika ízléses használata is árnyaltabbá, hatásosabbá teheti mondandónkat. Ha megtaláljuk a háttér, az írott világ, az ornamentika, a képi anyagok színeinek összhangját, jelentősen növelhetjük a befogatói élményt és témánk sikeres átadását (Lőrincz–Sturcz, 2013, pp. 57–60).

2.4.2. Az információk, képek elrendezése, technikai követelmények

A képeknek technikailag kifogástalanoknak, áttekinthetőeknek, rendezetteknek kell lenniük. A képek csak a lényegét mutassák, ne tartalmazzanak bonyolult információt! Képenként csak egy témát, egy gondolatot jelenítsünk meg! Az ábrák feliratozása rövid legyen, a táblázatokban, egyéb szövegekben csak vezérszavak legyenek! (2., 4. ábra) A megfelelő betűnagyságnak köszönhetően a szöveg távolról is olvasható legyen! A táblázatok, görbék rendeltetése a tények, mennyiségi összefüggések láthatóvá tétele szemléletes módon (3. ábra). Megfelelő ábrákkal a bonyolult összefüggéseket is szemléletesen tehetjük (Gaál, 2018, pp. 138–139; Borbély, 2016, p. 33).

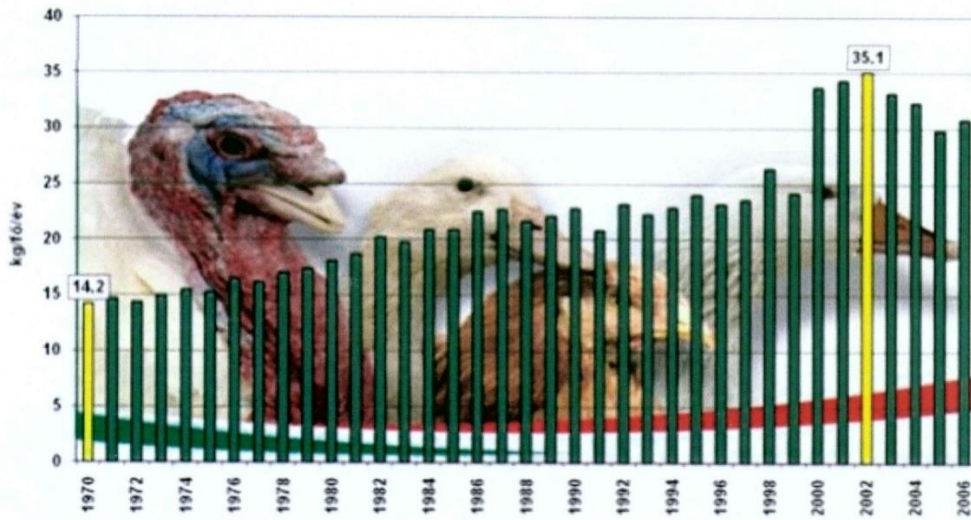
A vetített és elmondott szöveg támogassa, egészítse ki egymást, ne a kivetített szöveget olvassuk fel. A túlsúlyolt képi megoldásoktól is tartózkodjunk. A képet kiemelésre, hangsúlyozásra használjuk! Nehéz ellenállni a sok képalkotás-technikai lehetőségnek, de megszakíthatják az előadó gondolatmenetét és annak befogadását. Maradjunk mértékletesek a képekkel is, amelyek hozzásegítenek a megértéshez (Gaál, 2018, p. 139).

2.4.3. Példák szemléltető diagramokra

2. ábra. Szőke Viktória (2021): Az új fajok rendszertani eloszlása

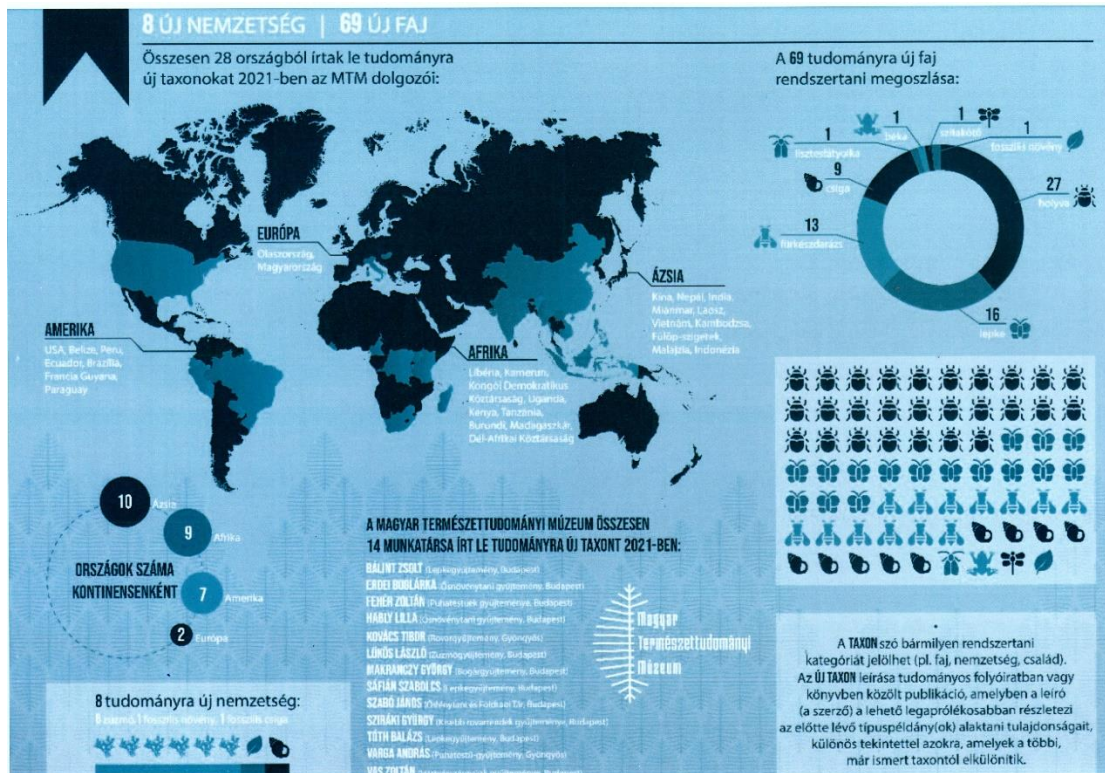
Forrás: Magyar Természettudományi Múzeum honlapja. >URL

3. ábra. Az egy főre jutó éves baromfihús fogyasztásának alakulása (1970–2006)

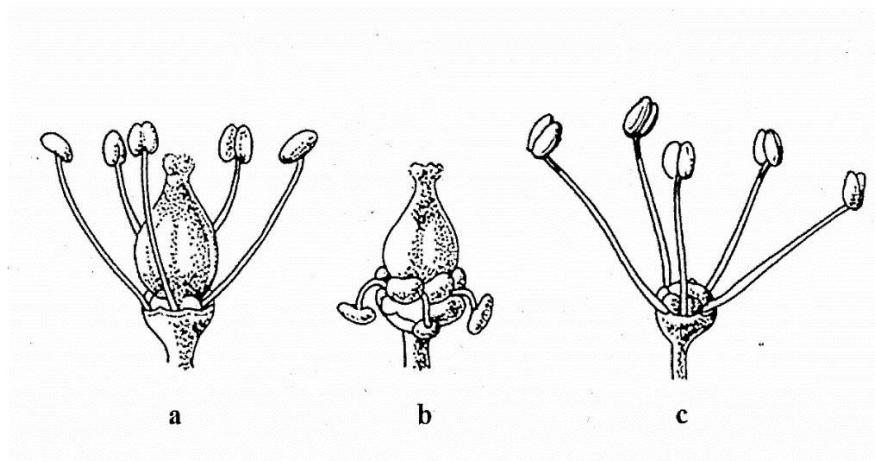
Forrás: KSH, 2009, adatok alapján szerk. BALOGH, 2010. In: Blaskó és tsai (2011). Állattenyésztés ágazati ökonómiája. >URL

2. 4. 4. Példa összegző infografikára

4. ábra. A Magyar Természettudományi Múzeum kutatói által leírt új taxonok (2021). *Forrás: Magyar Természettudományi Múzeum honlapja. >URL*

2.4.5. Példa szemléltető rajzra

5. ábra. A szőlő virágtípusai

Forrás: Bényei és tsai (1999). *Szőlőtermesztés*. Budapest: Mezőgazda Kiadó. p. 2–3

2.4.6. Példák szemléltető képekre

6. ábra. Ligeti szőlő termése

Forrás: Nagy Zóra Annamária (2018): *Magyarországon előforduló Vitis Sylvestris C. C. GMEL populáció felkutatása, ex situ megőrzése és összehasonlító vizsgálata molekuláris markerek segítségével. Doktori (PhD) értekezés. Keszthely: PE Georgikon Kar. p. 20. >URL*

7. ábra. Zöldoltással alanyra oltott ligeti szőlő

Forrás: Nagy Zóra Annamária (2018): Magyarországon előforduló Vitis Sylvestris C. C. GMEL populáció felkutatása, ex situ megőrzése és összehasonlító vizsgálata molekuláris markerek segítségével. Doktori (PhD) értekezés. Keszthely: PE Georgikon Kar. p. 20. >URL

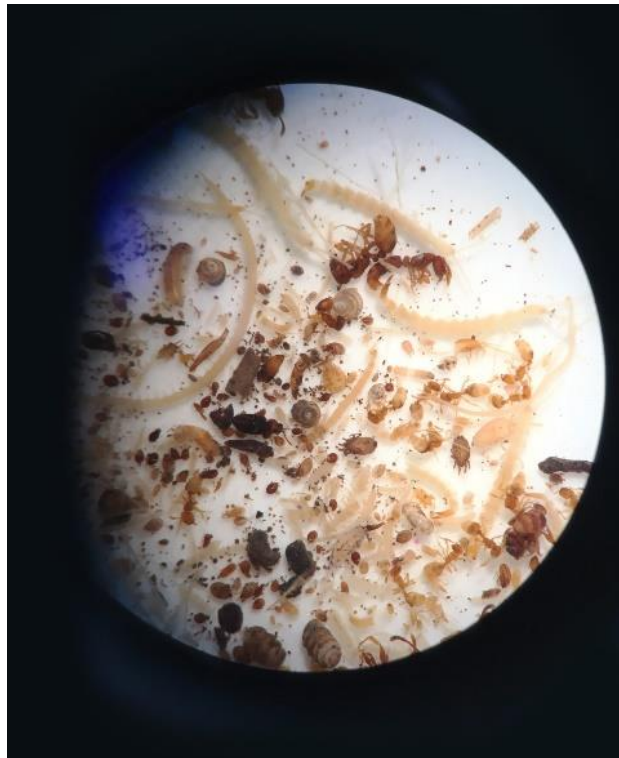
8. ábra. *Johnsonita zubkova*. Bálint Zsolt andoki boglárkalepke-kutatása (2021)

Forrás: Magyar Természettudományi Múzeum honlapja. >URL

9. ábra Az Argiolestes varga névre keresztelt batantai új szitakötőfaj élő példánya és élőhelye (2021) (fotók: Kovács Tibor)

Forrás: Magyar Természettudományi Múzeum, 2021. >URL

10. ábra Horváth Edit és tsai: Vegyes talajminta a mikroszkópban, benne atkák, ászkák, ezerlábúak, százlábúak, ugróvillások, pókok (2022)

(Fotó: Rudolf Jonatán).

Forrás: Legendás apró állatok és megfigyelésük 1. rész. Magyar Természettudományi Múzeum honlapja. >URL

2.5. Interaktivitás

Az előadás előtt érdemes egyfajta „közönségelemzést” végezni a várható létszámról, az ismert és ismeretlen közönség arányáról, a hallgatóság témajártasságáról, a témához való viszonyáról, motiváltságáról, érzelmi háttéréről, a semleges, szimpatizáns, lelkesedő, kételkedő, versenytárs résztvevők arányáról (Lőrincz és Sturcz, 2013, pp. 22–24). Nagyon fontos, hogy az előadó meggyőződjön róla, hallgatósága intellektuális és emocionális értelemben megfelelő szinten képes-e befogadni mondandóját. A közönség értelmi reagálása azt mutatja meg, hogy témabemutatásunk érthető-e. Az érzelmi reagálás is fontos, mert megtudjuk belőle, hogy hallgatóságunk elfogadja-e, hiteles közvetítőnek tartja-e az előadót. Ha az előbb említett reagálások zavart jeleznek, pontosítanunk, részleteznünk kell a vitás pontokat, több szemléltetést kell alkalmaznunk, de az is fontos, hogy kérdezzünk rá, mit nem értenek, vagy mivel nem értenek egyet. Fontos, hogy az előadó rögtön reagáljon, és ne ragaszkodjon mindenáron előzetes vázlatához. A másik végletbe se érdemes esni, visszatetszően hathat a közönség kegyeinek keresése (Montágh, 2020, p. 36).

A szemkapcsolat, a tekintet és a személyiség ereje az interakció során is fontos (Montágh, 2020, p. 37). Az előadó által keltett hatás tükröződik a közönség viselkedésében, testbeszédében, arcjátékában, tehát a „közönségképet”, „közönséglátványt” olvasni lehet. Az interaktivitás sikeres működtetése nagy tapasztalatot igényel, de a kezdő előadónak is törekednie kell rá. Az USA 16. elnöke, Abraham Lincoln a közönséggel való kapcsolattartásról a következőket mondta: *„ha szót akarok érteni valakivel, az előzőleg rendelkezésre álló idő egyharmadában önmagammal foglalkozom, azzal, hogy mit fogok mondani neki – kétharmadában pedig róla gondolkodom, arról, hogy mit mond majd ő”* (Lőrincz és Sturcz, 2013, p. 18). Mindig fontos kérdés, hogyan lehet a résztvevőket megmozgatni, bevonni a témáról való eszmecserebe. Medgyes Péter ajánlása szerint két működőképes módszer lehet: a *handout* és a kérdés-felelet módszer. A *handout* segíti a bevésést, hogy az előadás legfontosabb pontjai *„a rövid távú memóriából átvándoroljanak a hosszú távúba”* (Medgyes, 2020, p. 80). Ezt a segédeszköz három időpontban érdemes a hallgatóságnak kiosztani:

- ha az a cél, hogy a hallgatóság már rendelkezzen előzetes tudással a témáról, akkor az előadás előtt érdemes megosztani a leendő közönség által elérhető online felületen;
- előadás közben is szétosztható;
- az előadás végén is megosztható, vagy személyesen, vagy online felületen.

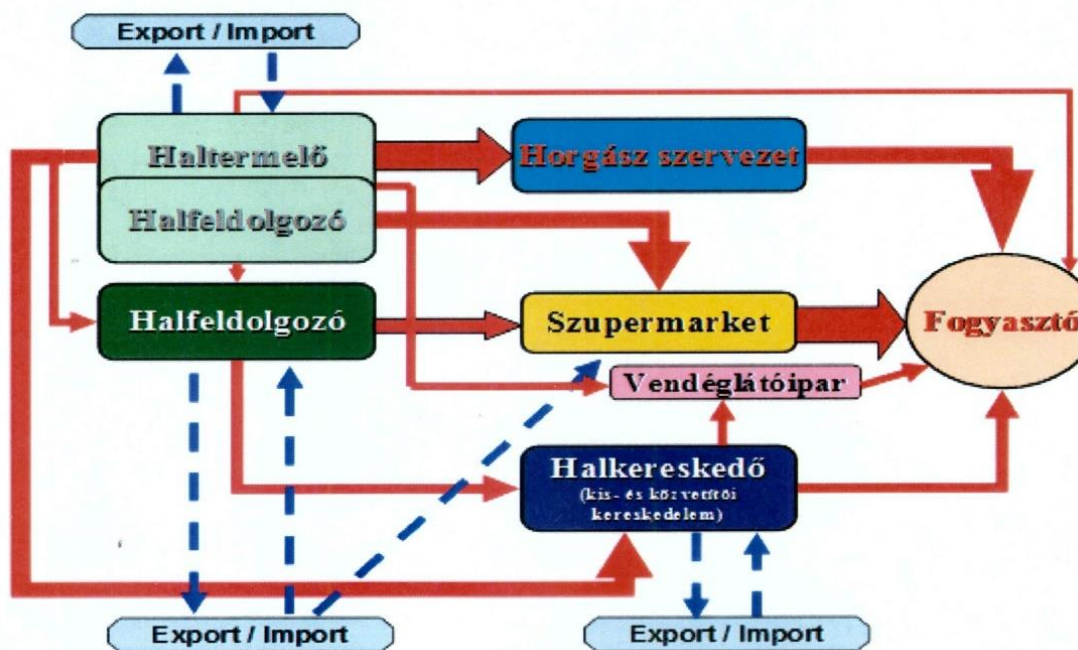
Az előadás monotonná válását a kérdés-felelet módszerrel is meg lehet előzni. Rá lehet kérdezni egy-egy szóba kerülő fogalom jelentésére, saját élményre, tapasztalatra egy-egy résztema kapcsán. Előfordul, hogy egy-egy résztvevő egyszerre sok kérdést tesz fel, ilyenkor érdemes csak a legfontosabbakat kiválasztani és csak arra válaszolni. A másik tipikus eset, amikor a közönség köreiből valaki belekezd egy monológba, ilyenkor az előadónak közbe kell avatkoznia az idővel való gazdálkodás miatt is (Medgyes, 2020, pp. 82–83).

3. Részösszefoglalás

A tanulmány célja olyan előadói technikák ismertetése, amelyeket egy kezdő előadó (jelen esetben egy egyetemi hallgató) is el tud sajátítani. A leírt formai és tartalmi ajánlások különböző műfajú előadások sikeres összeállítására is alkalmasak (kiselőadás, szakdolgozatvédelem, TDK munka, ünnepi eseményen történő előadás). Az ismertetés a témaválasztás jelentőségének hangsúlyozása mellett különös hangsúlyt fektet a képi szemléltetés fontosságára, ami mára tudományterülettől függetlenül az egyik leghatásosabb eszköze egy téma árnyalt bemutatásának, a mélyebb összefüggések láttatásának. A hallgató karakteréhez szabott előadói stílus elsajátítható eszközeinek bemutatásán túl a tanulmány másik kiemelt alfejezete az interaktivitás változatos lehetőségeit mutatja be annak érdekében, hogy az előadó gazdag eszköztár birtokában legyen képes a passzív hallgatói pozíciót aktívvá változtatni. A leírt eszközök a szerző reményei szerint ahhoz is hozzásegítik a hallgatókat, hogy egy sikeres előadás után – már egyetemi tanulmányaik alatt – meg tudják alkotni első tudományos publikációjukat, amely erős inspirációt adhat számukra későbbi pályájuk során.

4. Feladatok, gondolkodtató kérdések

1. feladat: Mutassa be – egy folyamatábra segítségével – a halhústermelés gazdasági jelentőségét! (11. ábra)

11. ábra. A halhústermelés gazdasági jelentősége

Forrás: Blaskó és tsai: Állattenyésztési ágazatok ökonómiája. 2011. >URL

2. feladat: Mutassa be a viador típusú állatok viselkedését képi szemléltetéssel! (12. ábra)

- **viador típusú állatok** (egyes szarvasmarha-, kutya-, tyúkfajták)

12. ábra. Viador típusú állatok

Forrás: Állattenyésztés I. általános állattenyésztés. >URL

3. feladat: Csoportosítsa az erőgépeket járószerkezeteik szerint! (13. ábra)

Erőgépek járószerkezetei

A járószerkezet kialakítása behatárolja a traktor felhasználási körét. Vannak munkagépek, amelyek pl. szükségessé teszik a traktor nyomtávolságának állítását (növényápoló gépek, betakarítógépek stb.). Talajművelő gépeknél ugyanakkor fontos a jó kapaszkodóképesség, a kis fajlagos talajnyomás stb.

KEREKES

GUMIHEVEDERES

LÁNCTALPAS

13. ábra. Az erőgépek járószerkezetei

Forrás: Dr. Percze Attila: Mezőgazdasági gép és eszközismeret, használat. >URL

5. Irodalom

- Bencéné Fekete, A. (Szerk.), (2016). *Gyökerek*. Kaposvár: Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar. (Dunántúli mandulafa I.)
- Borbély, Cs. és Varga Gy. (2016). *Módszertani tanácsok a szakdolgozat elkészítéséhez*. Kaposvár: Kaposvári Egyetem Gazdaságtudományi Kar.
- Csík, T. (2019). A neveléstudomány és oktatásügy magyar szakirodalmi adatbázisa. In: *Könyvtári Figyelő*, 65. évf. 4. sz. pp. 545–557.
- Dr. Tóth, L. (2013). *A tehetség gondozás és -kutatás története*. Debrecen: Didakt Kiadó.
- Gaál, Cs. (2018): *Hogyan adjunk elő... kongresszuson, egyetemen és egyéb alkalmakkor*. Budapest: Medicina.
- Kibédi Varga, Á. (1998): Kép és retorika. In: Uő. (1998). *Szavak, világok*, (pp. 145–151). Pécs: Jelenkor Irodalmi és Művészeti Kiadó, 145–151.
- Lovász, L. (2021). A diákkörök köszöntése. In: Koósné Török E. (Szerk.), *A TDK vonzásában. 7 évtized, 35 OTDK*, (pp. 71–74). Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Lőrincz, É. A. és Sturcz Z. (2013). *Prezentáció*. Budapest: Typotex.
- Majoros, P. (2011). *A kutatómódszertan alapjai*. Budapest: Perfekt Rt, 2011.
- Medgyes, P. (2020): *Milyen a jó előadó?* Budapest: Corvina.
- Montágh, I. (2020): *Figyelem vagy fegyelem?! Az előadói magatartás*. Budapest: Holnap Kiadó.
- N. Mandl, E. (2021): Az egyetemi hallgatói kutatások szerepe a szaktudományi tájékoztatás megújításában. In: *Könyv és Nevelés*, 23. évf. 4. sz. pp. 7–31. [online] URL: https://epa.oszk.hu/03300/03300/00035/pdf/EPA03300_konyv_es_neveles_2021_4_007-031.pdf [2022.10. 09]
- Pölcz, Á. (2020): Nyelvi tehetség: anyanyelv, beszédtudomány, idegen nyelv. In: Szabó, Zs. (Szerk.), *A tehetség kézikönyve*, (pp.397 – 411). Budapest: Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége.
- Soames, N. (cop. 2021). *A prezentáló én: mi kell a sikeres első benyomáshoz?* Budapest: Pallas Athéné Könyvkiadó.
- Soós Z. (cop. 2018): *Beszélg magabiztosan mások előtt!* Budapest: [Soós S. Zoltán].
- Varga, E. (2012): *Az illusztráció a teóriában, a kritikában, az oktatásban*. Budapest: L'Harmattan.
- Vitéz, F. (2013). A vizuális retorika perspektívái. In: *Mediárium*, 3–4. sz. pp. 99–113.

7. A gyakorlati alkalmazást segítő weboldalak, videók

- Durbák, I. *A jó előadó műhelytitkai*. [online] <https://www.profession.hu/cikk/a-jo-eloado-muhelytitkai> [2022. 07. 15.]
- Hallgató, E. *Az előadás módszerének hatása a közlés hatékonyságára, a közönség szimpátiájának elnyerésére és az énhatékonyság érzésére az SZTE Pszichológiai Intézetének minikonferenciáján*. [online] <https://www.pszich.u-szeged.hu/article/654/A%20t%C3%B6k%C3%A9letes%20prezent%C3%A1ci%C3%B3.pdf> [2022. 07.10.]
- Hasznos tippek prezentációkészítéshez*. [online] <https://mersz.hu/blog/hasznos-tippek-prezentaciokesziteshez/> [2022. 08. 02.]